

УДК 636. 084.412

Корнелюк М.В., студентка II курсу ОС Магістр, спеціальність ТВППТ,
Науковий керівник – Цвігун А.Т., доктор с.-г. наук, професор,
член-кореспондент НААН України
Подільський ДАТУ, м. Кам'янець-Подільський, Україна

ВПЛИВ РІЗНИХ ДОЗ БМВД НА ОБМІН ЕНЕРГІЇ І ПОЖИВНИХ РЕЧОВИН, ПРОДУКТИВНІСТЬ ТА КОРМОВУ ПОВЕДІНКУ ТЕЛЯТ ОСІННІХ ОТЕЛЕНЬ

В даний час забезпечення населення України продуктами харчування тваринного походження можна визнати критичним. Це пов'язано як з різким скороченням поголів'я так і з низькою продуктивністю тварин. При цьому тенденція спаду щороку прогресує і зупинити її у найближчі роки досить складно. Основними чинниками, які зумовили цей процес є: поспішність проведення недостатньо обґрунтованих реформ в аграрному комплексі; відсутність паритетних цін на продукцію тваринництва протягом тривалого часу; безпідставне скорочення поголів'я сільськогосподарських тварин у громадському секторі; розвал матеріально-технічної бази у галузі тваринництва; різке погіршення кормової бази; практично знищені вітчизняні породи і типи великої рогатої худоби молочного і комбінованого напрямку продуктивності, які добре пристосовані до природно-кліматичних умов того чи іншого регіону [1, 2, 5].

Проте і у цих складних умовах перед аграрним комплексом стоїть завдання – забезпечити потреби населення в молочних і м'ясних продуктах, як незамінних джерелах тваринного білка [3, 4].

Метою роботи є розробка рецептів і встановлення доз спеціальної балансуєчої білково-мінерально-вітамінної добавки до раціонів та вивчення її впливу на використання поживних речовин кормів, продуктивність і кормову поведінку телят.

Об'єктом проведених досліджень були телята в підсисний період, раціони, спеціальні балансуєчі добавки.

Предметом дослідження були рецепт і дози спеціальної балансуєчої добавки, хімічний склад та поживність кормів, раціонів, перетравність, доступність поживних речовин і енергії, показники газообміну та продуктивність піддослідних телят.

Дослідження тривали протягом 2016-2017 років. Облік продуктивності із розрахунком абсолютних і середньодобових приростів живої маси молодняку дослідної і контрольної груп дало змогу провести детальний аналіз середньостатистичних раціонів молодняку протягом усього періоду його вирощування і відгодівлі.

З метою розробки рецептів таких добавок і розв'язання завдань, передбачених темою магістерської роботи, було проведено науково-господарський дослід на телятах з вивчення ефективності згодовування різних доз БМВД на фоні молочно-силосно-концентратних раціонів.

Для досліду у віці 1,0-1,5 міс. відібрали по 10 телят 40 голів бичків і телочок, з яких за методом пар-аналогів формували чотири піддослідні групи по 10 голів

у кожній. При цьому перша група була контрольною, а друга-четверта – дослідними. Телят у групи підбирали з урахуванням статі, віку, живої маси, стану здоров'я, вгодованості та енергії росту у зрівняльний період. Тварини перших контрольних груп у зрівняльний період отримували раціони, прийняті в господарстві, і які, в основному, відповідали загальним схемам годівлі з плановими середньодобовими приростами маси тіла телят 900-1000 г [1].

Телята дослідних груп отримували раціони, аналогічні контрольним, але до їх концентратної частини (зернової суміші) додавали білково-мінерально-вітамінні добавки, приготовлені за нашими рецептами, у дозах 30, 60 і 90 г/кг сухої речовини раціону замість еквівалентної кількості концентратів.

Раціони яких збалансовані за рахунок БМВД в дозах 30-90 г/кг сухої речовини, за підсиного утримання, незалежно від статі, віку, на 6-11 % більше часу затрачують на споживання кормів та жуйку, що зумовлює кращу перетравність поживних речовин та забезпеченість їх енергією кормів.

Балансування раціонів білково-мінерально-вітамінними добавками в дозах 30, 60 і 90 г/кг сухої речовини підвищує середньодобові прирости м'ясних телят на підсисі у зимовий період, відповідно, на 8,5; 24,2 (P>0,999) і 25,9 % (P>0,999). За результатами виробничої перевірки, різниця у середньодобових приростах живої маси телят у віці 90-110 і 180-200 днів між дослідною і контрольною групами становила у зимовий період – 19,6 і 27,1 % (P>0,999).

Для балансування за енергією, протеїном, мінеральними елементами і вітамінами раціонів телят м'ясних порід за підсиного утримання для стійлового періоду (БМВД 68-2-01) – шрот соєвий – 72, висівки пшеничні – 12, сіль кухонна – 2,5, дикальційфосфат – 5,5, сірка елементарна – 3, магній хлористий – 2, мінерально-вітамінний премікс – 3 (сірчанооксида мідь – 1,25; сірчаноокислий цинк – 7,77; сірчаноокислий кобальт – 0,15; сірчаноокислий марганець – 9,28; йодистий калій – 0,02; відеїн-D-430 сухий – 0,16; мікровіт кормовий – 0,11; селеніт натрію – 0,002; висівки пшеничні – 81,26).

Список використаних джерел

1. Ібатуллін І.І. Корисна дія корму у ремонтних телиць / І.І. Ібатуллін, Ю.О. Панасенко, І.П. Чумаченко [та ін.] // Науковий вісник НАУ. – 2004. – Вип. 74. – С. 43-50.
2. Гноєвий В.І. Годівля і відтворення поголів'я сільськогосподарських тварин в Україні / В.І. Гноєвий. – Харків: Контур, 2006. – 400 с.
3. Довідник з повноцінної годівлі сільськогосподарських тварин / за наук. Ред. І.І. Ібатуліна і О.М. Жукорського. К.: Аграр. Наука, 2016. – 336 с.
4. Свеженцов А.И., Коробко В.Н. Нетрадиционные кормовые добавки для животных и птицы / А.И. Свеженцов, В.Н. Коробко / – Днепропетровск: Арт-Пресс. – 2004.
5. Цвігун А.Т. Організація повноцінної годівлі телят в молочний період у молочному та м'ясному скотарстві / А.Т. Цвігун, М.Г. Повозніков, С.В. Тимчак [та ін.]. – Кам'янець-Подільський, 2002. – 24 с.